

4. Шкурин Г.Т. Генезис симментальської породи в Україні. — К.: Аграрна наука, 1998. — 303 с.

5. Stolzenburg U., Schomuth G. Selektionsexperiment auf Zwillings-geburten bei Milchrindern // Z. Tierzucht. und Zuchtunsbiol. — 1990. — 107. — № 1. — S. 16—31.

Естественное многоплодие симментальского скота.

И.П. Петренко, Г.Т. Шкурин

Проанализировано 12789 коров с 61394 отелами из 10 племенных стад симментальского скота по многоплодию на протяжении семи 7 поколений их разведения. Установлено, что средний уровень многоплодия коров составляет 2,27% и зависит от генотипа отдельных стад (0,53 — 4,56%), возраста коров при отеле (0,63—3,07%), смены поколений ($F_0 - F_6$) животных (2,08—2,46%) и сезонов года при их оплодотворении (20,56 — 29,17%).

The natural polyfecundity of simmental cattle.

I. Petrenko, G. Shkuryn

On the 12789 cows and 61394 calving from 10 herds of simmental cattle on polyfecundity during 7 generations have been analysed. The middle level of cows polyfecundity is 2,27% and depends from herd's genofound (0,53 — 4,56%) age of cows (0,63 — 3,07%), change animal of generations ($F_0 - F_6$) — (2,08 — 2,46%) and seasons of year by the fruitful insemination (20,56 — 29,17 %).

УДК 636. 22/28. 611.3

А.О. ПЕТРИЧКО

Коломийська дослідна станція

Івано-Франківського інституту АПВ УААН

УДОСКОНАЛЕНА СИСТЕМА ГОДІВЛІ ТЕЛЯТ З ВИКОРИСТАННЯМ ФЕРМЕНТНОГО ПРЕПАРАТУ АМІЛОСУБТИЛІНУ

Використання кормів, збагачених амілосубтиліном, для годівлі телят у молочний період утримання сприяє поїданню кормів основного раціону годівлі, стимулює засвоєння поживних речовин, підвищує прирости живої маси на 15,9% і знижує витрати кормів на виробництво 1 ц приросту живої маси на 13,9%.

Використання для годівлі у заключний період вирощування молодняку великої рогатої худоби мінеральних преміксів, збагачених дефіцитними для Прикарпаття мікроелементами (Co, J, Zn, Mn, Cu), біологічно активними речовинами і високоактивними ферментними препаратами, дає можливість отримувати щодоби прирости живої маси в межах 900—1000 г.

Недостатньо вивченим залишається молочний період вирощування відгодівельного молодняку великої рогатої худоби. Дослідження, проведені в минулі роки, свідчать про високу ефективність використання в молочний період заміників незбираного молока, збагаченого кватерином, та преміксів, збагачених ферментним препаратом амілосубтиліном. Такі комбікорми для телят молочного періоду забезпечують інтенсивний ріст і нормальний розвиток, а замітники незбираного молока — підвищення резистентності організму й збереження поголів'я.

Матеріали і методи досліджень. Оцінку розроблених преміксів проводили на телятах-молочниках дослідного господарства Коломийської дослідної станції при досягненні 2-місячного віку, яких сформували по 12 голів у дві групи за принципом пар-аналогів (жива маса при народженні й постановці на дослід, порода, порідність, вік). Досліджувані премікси у складі комбікормів виготовляли на експериментальній технологічній лінії (АС 1738333 БВ № 211992).

Роботу виконували згідно зі схемою досліду (табл. 1). Тварини контрольної групи одержували комбікорм № 1, виготовлений за загальноприйнятим рецептом і який згодовувався протягом досліджень. Тварини дослідної групи при досягненні 2-місячного віку поїдали комбікорм № 2 з добавкою ферментного препарату амілосубтиліну.

1. Схема досліду

Групи	Періоди досліджень	
	підготовчий	дослідний
Контрольна	ОР (основний раціон годівлі, прийнятий у господарстві) + комбікорм № 1	
Дослідна	Те саме	ОР+ комбікорм № 1 ОР + комбікорм № 2

Годівля тварин була дворазова індивідуальна.

Результати досліджень. Як свідчать одержані дані, удосконалена

система годівлі бичків з використанням комбікормів, збагачених ферментним препаратом амілосубтиліном, позитивно вплинула на їхній розвиток (табл. 2). Група бичків, які отримували комбікорм з преміксом, збагаченим амілосубтиліном, мала середньодобові прирости 895 г, що на 123 г, або 15,93 %, вищі, ніж у тварин контрольної групи ($P < 0,001$). Тому і валовий приріст за врахований період у дослідній групі тварин був на 217 кг більший, ніж у контрольній. Тварини дослідної групи були важчими від тварин контрольної групи на 16,39 кг ($P < 0,02$).

2. Ріст і розвиток бичків до 6-місячного віку при використанні амілосубтиліну

Показники	Контрольна	Дослідна	P
	M ± m	M ± m	
Жива маса, кг:			
при постановці на дослід	52,5 ± 2,63	50,8 ± 2,51	> 0,5
при знятті з дослід	166,83 ± 2,66	183,2 ± 5,54	< 0,02
Валовий приріст, кг	114,33 ± 2,30	132,42 ± 5,24	< 0,005
Середньодобовий приріст, г	772 ± 15,96	895 ± 37,35	< 0,001
Витрачено кормових одиниць, ц на 1 ц приросту	7,45	6,43	

Використання ферментного препарату амілосубтиліну сприяло кращому поїданню не тільки експериментальних комбікормів, але й кормів основного раціону (силосу, сіна, сінажу). Аналізуючи кількість заданих кормів і їхніх залишків, слід відзначити, що за поживністю різниці в раціонах годівлі не було, однак кількість залишків кормів у групі контрольних тварин у середньому за весь період становила: силосу 2—4 %, сінажу 3,5—4, сіна 7,5—8,1% кількості заданого корму, тоді як у групі дослідних тварин виявлено лише сліди залишків.

Використання комбікормів з преміксом, збагаченим амілосубтиліном, позитивно вплинуло на оплату корму приростами живої маси. Так витрати кормових одиниць на 1 ц приросту живої маси — 6,43, що на 1,02 ц, або 13,69%, менше, ніж у тварин контрольної групи.

Висновок. Отже, використання комбікормів, збагачених амілосубтиліном, для годівлі телят у молочний період утримання сприяє кращому поїданню кормів основного раціону годівлі та інтенсивності росту й розвитку телят.

Усовершенствованная система кормления телят с использованием ферментного препарата амилосубтилина.

А.О. Петричко

Использование комбикормов, обогащенных амилосубтилином, для кормления телят в молочный период содержания содействует поеданию кормов основного рациона кормления, стимулирует усвояемость питательных веществ, повышает приросты живой массы на 15,93 % и снижает затраты кормов на производство 1 ц прироста живой массы на 13,96 %.

Perfected system of the feeding with use fermental preparation the amilosubtilin.

A. Petrichko

Use of the combined forages enriched amilosubtelin in the circuit of a feeding of the calfs in the lactescent season of the contents promotes the use of forages of basic diet of a feeding, stimulates a digestion of nutrient materials, increases accretions of alive mass on 15,93 % and reduces the costs of forages of effecting 1 c of an accretion of alive mass on 13,96 %.

УДК 591.147:591.16:636.2

Е.М. ПОПОВА, О.С. МЕЛЬНИК

Інститут розведення і генетики тварин УААН

ФІТОЕСТРОГЕНИ, ПРОБЛЕМИ ЇХНЬОГО ВИВЧЕННЯ

У статті представлено матеріали щодо біологічної значущості фітоестрогенів, які залежно від дози можуть активізує або депресивно впливати на продуктивність та відтворну функцію сільськогосподарських тварин.

Понад 60 років відомо, що окремі види рослин містять речовини, які здатні впливати на організм тварин подібно ендогенним гормонам. Так уперше "конюшинову хворобу" у овець описано в 1946 р. в Австралії. Після випасання на пасовищах, багатих конюшиною *Trifolium subterraneum*, було встановлено порушення статевих функцій у вівцематок та значне зниження виходу ягнят. Пізніше симптоми "конюшинової хвороби" було описано у великої рогатої худоби, кролів, деяких видів оленів [1].